

అనసూయా దేవి.

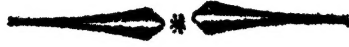
శ్రీ రస్తు,

శ్రీ హయగ్రీవాయనమః.

అనసూయానాటకము.

ఆనంద భైరవిరాగము.

ద్వీపద.

అనియిట్లు భువిలోన అనసూయయనెడి. ఘన పతి
వ్రత చరిత కథలెల్ల గూచిక - తిరువతిలోవల ధీరుడె
యున్న - వరవారణాశికు లాభివంతుండు - రసికు డౌ
వరసుబ్బ రాయకవీండు - డెసక మెసం గను కృతిజే
సియుండె - దానినెత్తుకవచ్చి దజికపనిసేయు - వర
రంగరాజుకు లాభిగంభీరు - బోంధాడె చిన్నాజి రా
వనెడునట్టి - వాని నొసంగిన నంత కెచ్చుగను - యీ
కృతిగావించి యిచ్చిననేను - ప్రబలంబు జేసెద ప్రజ
లెల్లవినగ - విభవంబుగలిగియు విఖ్యాతిజెంద - నను
చును బహువాంఛనతడు బలుకంగ - పినినేను సంతోష
మినుమడింపగను - ఘనము గామున్నున్న కథకొంతగూ
చిక - తగుపాటిగనుకొన్ని దర్వులుగాను - పొగడొం
దపద్యముల్ పొసగించినేను - విస్తారముగనుగా వింఛ
తీకథను - పతివ్రతచరితంబు బహుపుణ్యకరము - నత

లితసంపద నాయు రారోగ్య - మగునని శేషాద్రి మ
హనీయు పేర - హరిహరకమలగర్భాదుల పేర - భార
రతిపేరశ్రీ పార్వతిపేర - నారూఢి శ్రీరంగనాయకుపే
ర - వరదరాజులపేర దనుషతిపేర - రాములపేర శ్రీ
రమణునిపేర - ప్రేమతోతుతగూచి పెద్దలుమెచ్చ -
వరపెడిపాటి వంశానిలోబుట్టి - నరులెన్నదగినయా
నరసనమంత్రి - కరలేకబుచ్చనమంత్రిజన్మించె - నతని
కేనేనునునమరజనించి - హితవుగా పెద్దల యనుషతివ
డసి - మతిమంతుడై నేను మహిలోననిపుడు - నాపేరు
నిప్పిగనయముగాదీని - ప్రాపొందజెప్పెదపాత్రులకెల్ల
వందనిమొనరించి వసుధను కీర్తి - జెందగనిచ్చితి సిగ
ముగాధరను - శ్రీభద్రకాళికాదేవియనుమతిని - ప్రా
బలముగధర్మను ప్రబలంగవలయు - ననియెంచిశ్రీహ
రిమోక్షింబుగాను - దనరగాయూకృతి ధరియించినాడ -
నూర్యచంద్రులువరలు మక్కుకును - మిన్నున తా
లన్న మక్కుకును - వసుధనుయీకృతివర్ధి
ఆనంద్యధైరవిరాగము ఉత్పలము,

శ్రీభణిశైలవాసు కృపచేధరనెండున కీర్తి మించి
గా | భూపతిలోడిగా సకల భూప్రజలెల్లను చూచి
చాలమా | పాపహారంబులయ్యెనని పల్లరు సంభ్రమ
మందనేనునా | శ్రీపతివద్ద ముల్ దలచి చెప్పదలంచితి
సీవ్రబంధమున్ ||

శ్రీ రవిరాగము - కందము ||

శంకరుముద్దుకుమారకు | పంకజముఖి హితునికీపతి

వట్టికిమరిని । శ్శంకతో వందనమిడిబల్ । పొంకము గా
నీకవిత్వమునురచియింతున్ ॥

౩

దరువు-నాటరాగము.

జయవేంకటాధీశ । జయసురాగ్నిజధీశ ।
 జయసర్వజగధీశ । జయశ్రీనివాసా ॥ జయ ॥

శరణుశంభు కుమార । సర్వవిఘ్నవిదూర ।
 శరణువన్నగహార శరధిగంభీరా ॥ జయ ॥

మృక్కైదనువృదుపాణి ముదితభక్తశ్రేణి ।
 చక్రహస్తునిరాణి సర్వసమవేణి ॥ జయ ॥

జోహారుమృదుగాత్రి జోహారుజనయిత్రీ ।
 నీహారగిరిపుత్రీ నీరజసునేత్రీ ॥ జయ ॥

వ్యాసునవగతకోషు వణిం చెదను శేషు ।
 వాసవస్తుతపోషు వరకాళిదాసున్ ॥ జయ ॥

వినుతింతునారదుని వీణావిశారదుని ।
 మునికేకీనీరదుని ముదితశారదుని ॥ జయ ॥

కందపద్యము- నాటరాగము.

శతపత్రమందుమిక్కిలి । చతురతగాజననమె న శా
కద పతికా । శతపత్రునయనుకోడలి । నతిశయముగమ
దినదలతు ననుదినమిటులన్ ॥

౫

వ్యాసాదిజ్ఞానివర్యుల । వాసిగకొనియాడి సుకవివ
సులకుమిదిలో । దాసోహమొసగియాకృతి । జేసితీ ఘవి
లోనకీతిన్ జెందుటకొరకై ॥

౬

కం॥ ఆనందభైరవి రాగము,

వరమంజుగాణి వంశజు । డరయంగా రామసుకవి
యనువుగకవితా । గురిజెల్వెననుచుమిక్కిలి । కరమొప్పగ
వందనంబుగా వింతుమదిక ॥ ౭

శ్లోకమ్ ॥

వారణాశికులోద్భూత సుబ్రహ్మణ్యకవిశ్శభం ।
అనసూయాచరిత్రంతు కురుతే మోక్ష దాయకా ॥

గీ ॥ ఆనందభైరవి రాగము.

నేటుమీరంగశ్రీపై డిపాటి కులజుఁ । డైన నర నన
మంత్రీకనమరువేంక । మాంబకుదయించియరసి నేవేంక
దేశు । నేవ జేసితివి నుడు నాకవనమిపుడు ॥ ౮

కం॥ అనందభైరవి రాగము.

నేనాపుణ్యముచేతను । శ్రీనేతందలచి కృతీయునే
యటకొరకై । బూసితి సభవారెల్లను । దీనినివిని చాల
సంతసంపగవలయుక ॥ ౧౦

వచనము.

అనియివ్విధంబుగా నాజన్మన్యతాంతబంతయం దె
లియంజెప్పినారచియించు ననసూయా నాటకంబను ప్ర
బంధంబునకు గథాక్రమంబెట్టిదనిన ॥ ౧౧

ద్వీపద- ముఖారి రాగము.

శ్రీకరమొప్పవాసిగఘామిలోన . ప్రాకటమైన స

త్వవహారులయ్య. నిష్టాగరిష్టతై నియతాత్మలయ్య.
 అష్టాక్షరిధ్యాసమమరువారయ్య - పంచేం ద్రియములు
 బిగబట్టు వారయ్య - పంచాక్షరిగానకతనకు లయ్య
 మంత్రరహస్యముల్ జరగినవారు - తంత్రజ్ఞుడొకజని
 దలచెడువారు - ఖ్యాతిగానాదభేదము తెరుగువారు-
 యీరీతులై నమునీశ్వరులై - ధారుణీ నందంద తనసు
 లైయుందు- రందుననత్రిమహా మునీశ్వరుడు - బొందు
 మీరగతపఃపూగుడై యుండు - ననునందనాముని కను
 వై నభార్య - యనసూయా యనెడిచిన్నది యొకతెగల
 ము - భూమిలోగలయతిబొలతులకెల్ల - వేమారు పతి
 వ్రతయననొప్పుచుండు - నమరగా నామానియాసకెతో
 డ - క్రమముగావణకశాలలోన సుఖము - అనభవం
 పుచువారలతిశయభక్తి - గనునల్పియుండి చక్కనగా
 మాని - నగనైడిపాటిశ్రీహరిని మదిలోన - నెరవేర
 లేకసునామానియుండె||

౧౨

సంధి|| చం||తోడి రాగము.

బలువుగవిష్ణు వీశ్వరుడు బ్రహ్మ త్రిమూర్తులు నొ
 క్కనాడునీ | యిల పయి దేవదైత్య మనుజేంద్రుల
 లోనవతివ్రతాబనుల్ | నెళవుగ నెక్కడుండురనినిశ్చల
 ముకమరిగానలేకవా | రలరగసంశయంబొదవ నంద
 రుగూడగనొక్కచోటికికె||

౧౩

సంధి-గీత-తోడి రాగము.

వచ్చి యొకరికొకరువనరుగావారిలో| యోచనము

అనేయ మండియవల! యిందుగా నలేము యీలోక ము
నడిచి కలియుగంబు జేరి గనగవలయా॥ ౧౪

దరువు- వాక్యమావతిరాగము.

వైకుంఠు డొచ్చేనమ్మలారా । యీలోకమునకు॥
వైకుంఠుడొచ్చేనమ్మలారా॥

వైకుంఠు మనవ్వారిగ ఖగపతిపై కొలువైన పరివారంబులతో॥వైకుం॥

నుంచివట్టంచు ధోవతిగట్టి | బంగారుసరిగాలంచు
శాలువదెవాటుగాబుట్టి | మించుపంచెలతో మెరయుకిరీ
టుము | అంచితముగా గనుపించగ నప్పుడు॥వైకుంఠు॥

శంఖచక్రముధరియించి । దాసూలపైనా । శంక
లేకనుకరుణించి | అంచితముగ ద్వాదశ నామములిడి ।
పంకజముఖుడతిపొంకముమీరగ॥ వైకుం॥

తుంబూరులాది గాగలవారుతనపై నిభ క్తిగీతంబూ
రలనుబాడువారు | అంబరమునధ్వను లదరగభ క్తులు
సంబరముగకృతినాల్పుచునడువగ॥వైకుం॥

సురులుమవునీండ్లులెల్లగూడి శ్రీపైడిపాటిహరినీవే
యనుచుచాలవేడి । తరుణులెల్లసుందరముగ మంగళకర
ముగ హారతులమరనొసంగగ॥వైకుం॥

సంధి- గీత- తోడిరాగము॥

ఇటుల యీలోకమునకుశ్రీ విష్ణుడవుడు । వచ్చిసద
నంబు జేసికూచుకొన్నవల । నతనిగనుగొని జనములంద

రునునపుడు వినుతి జేసిరిచాలనిట్లనుచు హరిని॥

౧౬

ఆనందభై రవిరాగము-ద్వీపద.

ఓసురమునినాథ యోక్యపా యోధ - ఓసర్వ సమ్మో
 ద యోదశనాథ - ఓభక్తమందార యోధరా ధార -
 యో ఘ్నణ్యసంచార యోయోగసార - ఓయచ్యుతానం
 తయోహేమామకుంద - ఓయిందిరాజయయోగుణవిధేయ
 యోతులసీధరయోదైత్యహరణ - యోతోయజాతాక్ష
 యోసిరివక్ష - నీమమములుగనినేరుపొగడెదరు - మేమెం
 తవారము మిమ్మునుబొగడ - మాపుణ్యములచేత మహి
 లోనమిమ్ము - నీవట్లకనుగొంటిమిందీవరాక్ష - పుణ్యల
 మైతిమిభువిలోనచాల - గణ్యతగలిగెనిక్కముగ మాకె
 ల - శరణుజేసెదమువాసిగమమ్ము నెల్ల - కరుణించిబ్రో
 వుశ్రీకంజదళాక్ష - యనిపెడిపాటి శ్రీహరినియా - జన
 ము - లానరు గాప్రాథింఁచిరొప్పుగనపుడు॥

౧౭

సంధి- గీతం- తోడి రాగము,

విష్ణునప్పుడు నిట్లుప్రాథింఁచుచున్న నతడు భక్తుల
 యెడ కరుణాబిందినిపియన్న శ్రీకంతుడచటికినేగుడెం
 చే నందివాహనమెక్కియానంద మెసగ॥

౧౮

దరుఘ- శ్రీరాగము- ఆదితాళము.

ఈశ్వరుడరుడెంచెను - నయముగనచాటికి శాశ్వ
 తముగభక్తజనముల బ్రోతునని॥ ఈశ్వ॥

నందివాహనామునానందముచాలగ | పొందుగము
 నివరులందరుబొగడగ॥ ఈశ్వ॥

ఘంటవాయింఛుచు శంఖఘనాదమునూడుచు | జంట
గనాద మంటియు వీనుచు || ఈశ్వ ||

కుంభక రేచక పూరకములు జేసి | తుంబురు నారదా
దులంబరమునాచాడా || ఈశ్వ ||

సుకలు మునీంద్రులు సౌంపుగ వేడగ | సరాగునపై
డిపాటిహరియున్న చోటికి || ఈశ్వరుడరు || ౧౯

సంభ-కం|| తోడి రాగము.

ఈరీతివచ్చి శంకరు : దారు ధీగవిష్ణు సదన మందున
తానుక | బేరుకకూచుకన్ననుసట | వారందరు సతని
స్తోత్రమప్పడు జెసిరీ || ౨౦

ఆరభి రాగము - చూణిక

శ్రీమతుశంకరనందినాహనానంద- మునిబృంద సం
దానంద సానంద వరమునిప్రముఖస్తోత్ర పాత్ర. అఖిల
సురాసుక మునినరసేవితం | సంభావితం | యోగి హృద
యమానసకాసార. ఏంకారాదిశతనాదప్రవీణా | శూ
లాయుధధర | సుందరాకాకుం ధీకుం పంచాక్షరాదిసక
లాక్షర సంయుత మం త్రయంత్రప్రవీణా భూలోకభు
వర్లోకాది అలలనితేలాది సకలకార్య ప్రకాశ మా
నా మధనోస్తా తణం కారణం హం హిం రూం జం
రాం రీం శం తుం చుం యం లూం లూం ఆం లుం ఈం
తుం ఘ్రీం ఘ్రీం బ్రాం బ్రీం సం నం హ సం హ సం వ్రాం
వ్రాం టటటట రూం రూం తంతం రం రం సకలరిపుచు
దణనం భక్తనధణనం యిం యిం శ్రాం శ్రాం జిం జిం
డధడధ శళశళ ద్రాం ద్రీం తుం తుం గ్రాం గ్రీం సకలమం

త్రప్రవీణకారణం సురాసుర వందిత మానిబృందకాసక
లయోగాభ్యాస విలాస సైడిపాటిశ్రీహరిసహితవాసం
శ్రీగౌరీవిలాసంశ్రీసాంబశివానమస్తేనమస్తేనమః॥ ౨౦

సంధి- కం- కళ్యాణి రాగము.

అనియిటువలెశ్రీశంకరు కనువుగ నందరును మ్రొ
క్కెరప్పడుచాలా వినియంబుగ హరిహారులును । ఘ
నముగనటులున్నకమలగర్భుడువచ్చె॥ ౨౧

దరువు-మధ్యమావతిరాగము.

బ్రహ్మ దేవుడువచ్చెనప్పడుహరిహారులకడకు॥ బ్ర॥
బ్రహ్మదేవుడువచ్చెనటుబలుగహ్వారంబునభక్తవైరుల
సంహారంబులు సేయుచునుయాబ్రహ్మ దేవుని సురలు
గొల్వగ॥ బ్రహ్మ దేవు॥

హంసవాహనమెక్కె యంచరుభ్రమసి చూడగ రి
వులనిటు విధ్వంసములు సేయగనా కంస మదకనుచెం
తకప్పడు॥ బ్రహ్మదేవు॥

భారతీవిభుడైనబ్రహ్మ యపార వారపు సురలు
గొల్వగ । కోరితుంబురులాదిగాగలవారు గానము సే
యుచుండగ ॥ బ్రహ్మదేవు॥

గరుడగంధర్వాది కిన్నెరవరులుబ్రస్తుతిసేయుచుం
డగ । దురితముగ శ్రీసైడిపాటి హరియు శంకతులు
న్నచోటికి ॥ బ్రహ్మ ॥ ౨౩

సంధి- గీతము- తోడిరాగము-

ఇట్లుబ్రహ్మదేవు డేతెంచివచ్చి । యీశ్వరుడును

విషువునున్నచోట నిలిచివానేపుణగా కొలచి యున్న
యెల్లవారును పొగడిరియెలమినతనీ॥ ౨౩

యాల.

సురలు గొల్వగాను భక్తవరులు బ్రస్తుతించాగాను
గరుడ గంధర్వాదులు నిన్ను ఓబ్రహ్మాదేవా సరగున
వేదూకోరామున్ను॥ ఓబ్రహ్మాదేవా॥

సావారా జంగములానెల్లా నీవిధమున సృష్టిజేసి
బ్రోవవాచీవములా కెల్లాను॥ ఓబ్రహ్మాదేవా॥ నీవె కావా
ధూమికెల్లాను॥

కారాణాముకెల్లానీవె కారాణాకథానుచు నిన్ను
కోరిధన్యులయిరందారు॥ ఓబ్రహ్మాదేవా॥ నీసమానమె
వ్వారులేరూ॥ ఓబ్రహ్మా॥

పుట్టించి ధూమిలోవారి కస్తా నిష్ఠురములు వొసట
యిష్టమాగా వ్రాసివేతూవు॥ ఓబ్రహ్మాదేవా॥ సృష్టిసేయ
నీవేకలాపు॥ ఓబ్ర॥

నీసాతికరుణాచేతిగాసిమాలి మరికొందారు దా
సులయి కృతిజేసినారు॥ ఓబ్రహ్మాదేవా॥ నీసమానామెవ్వారు
లేరూ॥

ధారుణిలోచాలావేడ్క గోరిమీరి పైడిపాటి హా
రితోడాజేరుకున్నావు॥ ఓబ్రహ్మాదేవా॥ సారసముగా
నిలచియున్నావు॥ ౨౪

గీతము॥ రేగు ప్తిరాగము.

బ్రహ్మానందరునీరీతి బ్రస్తుతించి సురలుమునులునుకే
న్నర వరులు గొల్వ । నచట ముగ్గురు మూతులు

లున్నట్టివేళనారదమునీండుడచటికినేగుడెంచె॥ ౨౫

కందాథకము- రేగు ప్తిరాగము.

పులిచమకమురు ద్రాక్షలు। కలిగియువీభూతి పూ
తకలిగియుజడలుక। గలిగియుపావాలమరియు। నలినజ
హరిహారులసభకు। నారాదామవుని యిటుశంకారా
క్షులున్నట్టిసభకు। చేరావచ్చెను కీర్తికమీరా । కోరి
కెతోయిటుచేరి త్రి। మూతుకలుపారముగాకృప మీర
వేడెనూ ॥ నారాదామవుని॥ ౨౬

సంధి॥ ఉత్పలమాల.

నారదుడిట్లువేడిననుసంతత్రిమూతుకలు నామునీం
ద్రునిక । ధీరతయొప్పనేడిటకు దివ్యమునీండుడ వీవువ
చ్చుటే । కారణమయ్యమాకునది గాన్పడ జెప్పుమట
న్ననామునిక । వారిని జూచి దశకనము కొచ్చితి నం
చువచించెనప్పడుక ॥ ౨౭

(విష్ణువునారదుతోచెప్పట)

కందపద్యము- ముఖారిరాగము,

నారదమునియాముగ్గిరి। లోరవ్యముగానుయివుడునో
కప్రక్కయటుక । దీరక యన్నదిదానిని । యేవిధము
నసంశయంబుమదిదీచకవయా ॥ ౨౮

హరిహారాదులతో నారదుండిట్లయె॥

గీ॥ మీరుసర్వజ్ఞులయ్యండి మీరు నన్నుప్రశ్న సంశ

యమడిగితే ప్రబలముగను । నేను జెప్పకుయెటు! మీకు
నిశ్చయముగ । మీకు తెలియని దేముంది లోకమందా ॥ ౨౯

విష్ణువునారదునితోనిట్లనియె ॥

కం॥ముఖారిరాగము.

సురకై త్యయక్షరాక్షస । గరుడోరగసిద్ధ సాధ్య
గణములలోనక । మరియే స్త్రీపతివ్రతమా । కరయం
గాదెల్పవయ్యసనమునిపర్యా ॥ ౩౦

విష్ణునవుకునారదుండిట్లనియె.

చం॥సురలలా రాక్షసాదులలా సౌంధ్యగసిద్ధుల సా
ధ్యులందుయా । గరుడులలోనలేరు బలు గహ్వర వం
దప్రపంచమందుకీ । కరముగసత్రిహాని యసగా మని
భార్యనసూయ నుందియా । తరుణొకతే పతివ్రతయు
తప్పవతివ్రతలేదుభూమినక ॥ ౩౧

విష్ణువునారదునితోనిట్లనియె ॥

క॥ఆతరుణివద్దికరిగియు । పాతి వ్రతమహిమదెలియ
పరచుకనిటకుక । రాతగుసుగానియిప్పుడు । రా తగదిక
దెలిసీరమ్మనీవు మునిందా ॥ ౩౨

సంధి॥కం॥తోడిరాగము

హరిహరకమలజులాముని । వరుసకు సెలవిచ్చి బంప
వరమునిచంద్రుం । డరయగచనిచని కానన-మరలేకటుతిరి
గితిరిగి మరిమరియవుడుక ॥ ౩౩

సంధి- కందపద్యము.

అయత్రైహారివర్ణ్యం । డేయండెడి స్థలము గనగనె
ప్పుకుయెంతో । ధీయుతుడైనారచమునినా యతముగనత్రి

శ్రీరాగము-అటతాళము.

వచ్చెనారదమానియప్పదూ | అమానికడకు | వచ్చె||
వచ్చెనారదమవునిచాలా | మచ్చికతో నామవునియింటి
కి | వచ్చెనతిమవునిభార్యతో ముచ్చటాడగ వలెనటం
చును || వచ్చె||

తీరు గారుద్రాక్ష సరుల | వ్వారిగా మెడయందు గడలగ |
కోరియంగాంగముల భూతియ | పార వారముగా ధ
రించియు || వచ్చె||

సంభరంబున హరిని దలచుచు | తంబురనుగానంబు సే
యుచు | అంబరంబునధ్వనులు నెగడగ | డింభ కాదులుద
ద్దిలగ || వచ్చెనార||

చక్కధరుడై యోగమునగల | మర్క షెరిగియు తా
నుజేసిన | కర్కమెల్లహరింప జేసిన | నిమక లాశ్చక్కుడై
నసన్నుని || వచ్చెనా ||

సురుచిరంబుగ పైడి పాటి | హరినిదనలో దలచు
కొనుచును | గరిమెతో అనసూయ యనియెడి తరుణి
మమకముగనుటకొరకై | వచ్చెనా || ౩౫

సంధి- స్తోకమ్.

నారదాఖ్యోమునివరః దృష్ట్వాత్రేరాశ్రమంగతః |
దృష్ట్వానసూయాంతస్యాస్తు | పాతివ్రత్యపరిక్షయా || ౩౬

సంధి. గీతం॥

ఇట్లునారదమానియే తెంచివచ్చి యరయననసూయ
యనుపతివ్రతనుగాంచి దీనిపతివ్రతధమ్మంబుదెలియ
వలయు ననుచుయనసూయతోడనిట్లనియె నవుడు॥ ౩౨

వ॥ నారదుండనసూయతోనిట్లనియె॥

కందపద్యము- తోడిరాగము.

అనసూయానీకెవ్వరు! వినఁగాదై వంబు దానివివ
రింపుమునా! కనుమానముమానియనీ! వనఁగాననసూ
యయతనికవుడిట్లనియె॥ ౩౩

గీతం ॥ భార్యలకునెల్ల దైవ ముల్పతులు గాక!

యన్యులంచరిదైవంబులనఁగ నేల | తానుపతివ్రతయై
యింది తనపతికిని | మ్రొక్కలిడి నను పుణ్యంబు చి
క్కచుండు॥ ౩౪

వ॥ నారదుండనసూయతోనిట్లనియె॥

దరువు- సావేరిరాగము. ఆదితాళము.

పతియేపరదేతయనినీమది- పణతినమ్మబోకు- సత
తనతజనశంకరుండగుశ్రీ! పతియెజ గదధిపతియైయుం
డగ॥ పతియే॥

సతులకుపతియే సకలాధిపుండని! విదితన్యాయపాశ
ములనుగట్టియు! బ్రతుకలేక ముదిచాపలు తమతమబ్ర
తుకుకోరిబల్కిరియిదినమ్మకు॥ పతి॥

జనన మరణములుస్వవ శంబులుగా! ననవరతామ
యములకాశ్రీతులం! ఘనమలపూరిత కామలపతులని
ఘనులనినమ్మిరి కామినులకట॥ పతి॥ ౩౫

సంధి- కంఠము.

అనియిటులనుయానారద! మునిబలికిన పలుకులెల్ల
ముదమునవినియా! యనసూయమవునిగనుగొని | యను
మానములేకయిటులనియెఁమరలఁ || ౪౦

దరువు- మధ్యమావతిరాగము.

పోపోమవునీశా-మాటాడక॥పోపో॥

పోపోమవునీశవా పోవకనీవీ పాపబుద్ధినిటు పణతుల
గల పకు॥పోపో॥

హరియును హరుడును యజుడును సురలునునా- వ
రుడేయనినేవలచినదానను॥పోపో॥

వేదమాగఁములు విడువని నాతో- వాడులేటికీనివ
లసినచోటికి॥పోపో॥ ౪౧

వ॥అనసూయకు నారదుండిట్లనియె॥

కందాధఁము- రేగుప్తిరాగము.

నారీనేచెప్పెదవిను! ధారుణిలోతనకు మగడుడై
వంబనుచుఁ | తేరకుతాటాకులనా! వారిగ కవివరులు
వ్రాసుటొక్కటెకాని॥ పెనిమిటియేల యెక్కువయ్యా
ని- మక్కువదీర్చువా రొక్కరే గాక పెం | పెక్కిన
పతియేల యెక్కువొననుమాట! వక్కటే కాని- పెని
మిటియేలయెక్కువయ్యినీ॥ ౪౨

ప|| నారదునితో ననసూయ యిట్లనియె.

కందాధమము- రేగు ప్తిరాగము.

వినుమో నారదమునివర! ననువుగ నీవిట్లు బల్కుట
లున్యాయంబా! మునుశాస్త్రవేత్తలన్నియు । మనసిజ
పతివ్రతలధమము - మునుజెప్పలేదా- మునునామాటకని
తప్పరాదా॥ ఘనముగ పతివ్రత లనున్యాయమును తప్పినను
స్త్రీలకెమజాధలు తప్పదనున్యాయమును జెప్పలేదా॥ ము
నునామాట కనితప్పరాదా॥ ౪౪

ప|| నారదుండనసూయతో నిట్లనియె॥

గీ॥ ఏలయీమాటలెల నీవేళనాతో । వలుక గానేమి,
కారణంబౌనె స్త్రీలు! యచటపతివ్రతలయియుందురె
చటలేరు! దానినెరుగింపునాకునోమీసనయన॥ ౪౫

ప|| అనసూయ నారదునితో నిట్లనియె॥

దరువు- సౌరాష్ట్ర రాగము.

పతివ్రతలధమము పరికింపనగునా- ఓమవునినాథ-
యీ గతినాపేక్షించ కారణమేలనో మవునినాథ॥

ఇంతులగుణములు నెట్లుగానగవచ్చు - మవునినాథ
కారెంతటివారో యీవెంతగానగరాదుమవునినాథ॥ ప॥

ఘవిసూర్యచంద్రులు బుట్టినప్పటినుంచి మవునినా
థ- ధరను సవినాయముగ భుజ్య - సతులుండినారయ్య
మవునినాథ॥ పతి॥

ఇంతులలో పతివ్రతలు లేకుండిన- మవునినాథ! యీ

వంతునధరణ్ణెల - నమరగనిలుచునా-మవునినాథ॥పతి॥
 వరపైడిపాటిశ్రీహరికృపతోవారు - మవునినాథ-
 యీధరలోనపతివ్రతలనుపేరుగాంతురు- మవునినాథ॥

సంధి- కందము - బైరవిరాగము.

అనసూయయిట్లుబల్కిన | వినినారదమవుని యవు
 దు వేమకమీరం | గనునాపతివ్రతతోడుత | ననిశంబుగ
 మఱియుమఱియు నతఁడిట్లనియె॥ ౪౭

వ॥ నారదుండనసూయతోబిట్లనియె॥

ద్విపద-ముఖారిరాగము.

ఎందుకుననసూయయిట్లునాతోడ- యెందుకువారిం
 తువీభువిలోన- హరిహారులుండగా యజుడుండగాను!
 నరలేకసూర్యచంద్రాదులుండగాను-మస్తుగాశక్తులేషడ
 కుండగాను! వీగందరుసుభూమినిలువంగలేక! వారకమ
 రిపతివ్రతవల్లధరణి! నిలిచెనటంచును నియమించి నీవు
 పలుకుటతగదువోపణతిరోసికు | తారయ హాల్యయు
 ద్రౌపదులాది గాగలవారునిక్కముగనొక్కరికి! కాపుర
 ములుజేసి కడతేరినార! వారలనుపతివ్రతలనఁ దగునె
 ననిపైడిపాటిశ్రీహరిని దలఁచుచును | అనసూయతోడ
 నారదమునియనియె॥ ౪౮

సంధి- కందము - తోడి రాగము.

అనారదమునిబలకిన! యానారీమణియుమవుని నా

యకునచట౯! మానగగనియామునితో! నానందముగా
గతరుణి యపుడిట్లనియె౯|| ౪౯

అనసూయనారదునితోఁట్లనియె||

దరువు- బిలహారిరాగము.

మవునినాథా నీవీమాటా! మాట్లా డూట తగది
చొప్పటా|| ద్రౌపదిపతివ్రత కాదనుచు! యేపుమీరచెప్పితి
విట్లనుచూ||మవు||

దుర్యోధనుఁడా భమాను । గర్వించి వ్యలువీ
డగాను||మవుని||

యెన్నికోకాలాను విప్పినా యెన్నగా వృద్ధయ్యె
శానా||మవుని||

కృష్ణుని మదిలోదల్చగను - కృష్ణుఁ డక్షయ మన
గాను||మవుని||

ఓడిపోడాదుర్యోధనుడు । పణికినలనాడు||మవు||
ఆనిపతివ్రతకాకున్న-ఖ్యాతిగాహరివరమిచ్చునా||మవు||
సుదతులామనాసుగననుకుదర దెవ్వారికైనాను|| మవు||
సరగునాశ్రీసెడిపాటిహారిదలచుచుండేటిమే టి||మవు||

సంది- కందము- తోడిరాగము.

ఆనిననుయాయత్రిమహా!మునితరుణికి నారదాఖ్య
మునిబలువేడ్క౯! బెనగొననిట్లనుచునుతా! ననువందగ
నవుడుదెల్పెనామునిసతికి౯|| ౫౦

నారదుండు అనసూయతో నిట్లనియె॥

కందాభము రేగు ప్తిరాగము,

వినుమీ ధారుణిలోపల ననువు గవతివ్రత లుయుం
దురనుచు నునాతోడనువాది స్తివిఘనముగ నీమాటలెల్ల
కల్లా నీమాటవిననేనొల్లా ఒకరికియొకరి ట్లెల్లా పోగడేరు
సుదతులెల్లా యెల్లలోకము తెరిగినద్రాపదినట్లా పతివ్ర
తయనివాది స్తివి॥కల్లా॥ ౫౨

నారదునితో ననసూయ యిట్లనియె॥

ద్విపద- ఆహీరిరాగము.

ఇదియేమి నారదయిట్లు బలికెదవు వదలక మరిపతివ్ర
తలులేరనుచు పలుకగాదగు నెయి పణతులందరును యె
వ్వరిగుణము నీవేమెరిగినావు నవ్వులుగాక నీవాడినమాట
నీకుచక్క గనుందినీమాటవినను లోకములొ నెవ్వరోప్ప
రిమాట కాకుత్స తిలకునికరుణకలిగుం టె వారెబోనిటు
పతివ్రతలనిచాలధీరులై కృతులలొ నెలియగాబలికి రను
చుశ్రీపైడిపాటిని హరికరుణ ననువు గాననసూయ నా
రదుకరియె॥ ౫౩

సంధి- గీతం- కళ్యాణిరాగము.

అనసూయ యిటుల నారదునితోడ పలికిననుమవునివ
ర్యుడాపణతిమోము చూచినాతోడ వాదింపు చుండు
వైతే నీపతివ్రతగుణమునా కెరుగజెవుమా॥ ౫౪

సంధి. ఉత్పలమాలిక - యమునారాగము,

నారదమవునియిట్లరుచునామునిభార్యతోవాడులాడినట్లు | తేరకువచ్చి యీమవునిధీరునిరీతిగనుండిపోకబట్ | నేగువుమాటలెల్ల తన నేర్చినయట్లుగ నీవతివ్రతా | నేరుపెరుంగు జెప్పమనియిట్లుగ బల్కుట కమచోద్యమో || ౫౫

సంధి- చం- యమునారాగము.

అయినసూయతాతనలా నచ్చతమంచు దలంచి యామునిక | కనుగొనిసంభ్రమం బొదవగా మునినాయకనా పతివ్రతా | గుణములెరుంగవ స్తివిదిగో దెలిపించె దచూడ వయ్యయో | మునివరయంచునాతతుణి మోమునసంభ్రమ మందనిట్ల వెన్ || ౫౬

కందము- యమునారాగము,

మునివరనాదుపతివ్రత | గుణముకనుంగొనగవ స్తివయితేనేను | స్తుదముదలిర్పగనీపై | ననువుగచల్లెదనుజలమునాగుణమవలన్ || ౫౭

ప|| ఇవిధంబుగ నానారీమణి కలశంబులోని యుదకంబుచేకొని నారదముని పయినేమని ప్రోక్షింపుచున్నది || ౫౮

శ్లో క ము

పతి రేవహినారీణాం గతిరిత్యబ్రువన్ బుధాః | త

త్యక్త్యంయదిజ్ఞానీంద్రో నారీభవతుగర్భిణీ॥

౫౫

కందము- కాంభోదిరాగము.

అనిమంత్రోదకమాసతి । యసువుగ హరిభక్తినెంచి
నారదమునిపై | ననుప్రోక్షించిననాముని | మునిరూపమువి
డచియపుడముదితయినిలచె॥

౬౪

నారదుని తేరదర్శు.

ముఖారిరాగము | ఆదితాళము.

ఆడురూపాముదాల్చెనపుడు । నారాదజ్ఞానియాచు
రూపాముదాల్చెనపుడు । ఆడదియైకురులిడుచుచుముడు
చుచుచేడెకుచములల్లాడగనప్పుడు॥ఆడు॥

పిరుదులందందవిస్తారముగా । సన్నాపునడుముమె
రయాగర్భాముధరియించాగ | స్థిరముగదేహముతెల్ల
నైనచను | లరయగనలుపయియమరగనాముని॥ యాడు॥

మన్నుమీదానుఆశకలిగె ఆపణతికెంతో వున్నాత
మె నరూపుమెలగె | యెన్నగభో2నహితవుదాప్పి మిరి
పన్నుగవేకిలెన్నగగలిగె॥యాడు॥

ధరలోతరణూలకెల్లమించియన్నట్టిగర్భా మెర
యా చాలగ ధరియించి । పరువడిగనుశ్రీపైడిపాటి
హరినరయగదలచుచునా మునికనుగొన॥ ఆడురూపా
ముదాల్చెనపుడు॥

౬౬

సంధి-కం-ఘంటారాగము.

నాలాబలిసెనుమధ్యము । బాలామణిరూపు యపు

క్షపాల్వడియెనటన్ | వాలాయముగా మునిపతి | చూల
య్యెంబుడమిజసు లుచూచుచునుండన్ || ౬౦

సంధి||కం||అనంద బైరవిరాగము,

నారదమునియిటువలెతా | నారీరూపంబు దాల్చి | నగ
సుతవతినిం | శేరగబోవలెననితన | నేరువులెడబాసి తిన్న
నితనముతోన్ || ౬౧

శ్రీనాథుడు దైవమును ప్రార్థించుట.

దరువు - ధన్యాసిరాగము . ఆదితాళము.

దైవమునెన్నుచు తలఁచిల్లుచున్ | తనదైవమైనహరి
దలచూచును | పోయెను కెలాసంబునకున్ వా | పోవుచుశ
రణనిపురహారువేడన్ || దైవ ||

బలసినట్టికుచభారముతోడను | వెలయజేయుగా
వృషిరుదులతోడన్ || దైవ ||

తెలుపెక్కినచెక్కులతోనంతట వెలదిరూపమునవే
దనబొందుచు || దైవ ||

విడియుచిక్కుబడువేనలితోవణకాడుచునుండేవద
నాంబుజముతో || దైవ ||

వాడబారుచున్నవదనాంబుజముతో | వేడినిట్టూరు
వులువిస్తరిల్లుచునుండన్ || దైవమునెన్నుచు ||

దరువు - కాంభోదిరాగము. అటతాళము.

తంబురవేబట్టిదాసూడనైనాను | దైవమొర్వకపో

యే! నాతనువునతరుణి చిహ్నములాయె । శంభోశం
కరశ గ్వాణీధవకుంభివదనజనకాయందనకా॥ తంబు॥

కాలత్రయవేదియని పేరిడుకొని చూలాలనైతిని
గా । నామదికెచోద్యమైయన్నాదిగా॥శంభోశంకర శ
గ్వాణీధవకుంభివదనజనకాయందనకా॥ తంబు॥

ఈవరకెట్టిచోటమోసపోనుగా । శూలాయుధశివ
సోమశంకరనీపాలబడితినిశా । గిరీశా॥ తంబు॥

నారాయణునకు నీరీతిదెల్పి తేనన్నకాదనందు । రో
యిదివిన్నానేరమెంచుకొందురో ?! తనవదికి చేరవద్ద
నందురో । శూలాయుధశివసోమశంకరనీపాలబడితినిశా
గిరీశా॥ తంబుర॥

౬౫

సంధి- కం- తోడిరాగము.

అనివలుకుచునిలువకతా॥ ననువుగనీశ్వరునికవుడు
నతిశయభక్తిం బెనగొన మ్రొక్కుచు మరియిట్లనుచును
ధ్యానింపసాగెనాసతియపుడు॥

౬౬

సంధి- గీతం- తోడిరాగము.

అనుచునారదుడపుడుశంకరునిదలచి । చాలవేడిసమ
రియనాలీలలోహి । తుండు ప్రత్యక్షమయ్యెనందొనర
నార । దునకుఘణిధరుడురువడితోడనపుడు॥

౬౭

నారదుండీశ్వరునితోనిట్లనియె॥

దరువు- ఆదితాళము- నాదనామక్రీయరాగము-

శంకరుడేతెంచెనారదునిప్రబోవ । శంకరుడేతెం

చెట్ల శంకరుడును బలుపొంకముగనిరా | టంకముగా మునినంకితమున గనశంక ||

దక్షహారుడురుద్రాక్షుసరులునా | పేక్షగధరియించక్షులెట్టబడశంక ||

ధేనువైరిచర్మమునను | కూలుడైపూనిశంకమునువూరింపుచుట్లశంక ||

బలుకృపగలశ్రీపైడిపాటిహారికలరగ హితుడైనలమునివేడిన | శంకరుడైతెంచెనారదునిచోవ || ౬౦

ఆదితాళము-సంధి- గీతం-తోడిరాగము.

ఇట్లవచ్చియునిలచిన యీశ్వరునిని | గాంచినారదమవునియిట్లనుచు వేట్క | గాను స్తోత్రంబుజేసెనాగరశకంతు | నకునునూతనసతియైన నారదుండు || ౬౧

దరువు- ఆనందభై రవిరాగము.

కావుమీవేళ | కైలాసనాథకావుమీవేళ | నారదుడనేనుసిగ్గాయనునేనేరకిటులయితి | ఛూరికరుణానీరధేహార | చారణాస్తుతమారసీవే || కావు ||

నీతియునులేక అనసూయతో దుర్మతులను బల్క | శీతనగజానేతయిటులను నాతివలె నేనై తినకటా | కావుమీవేళా ||

పాలితార్యపాళీ | ననుబ్రోవుమిదాలవిధుమవుళియాలననిననుతూలబల్కక కాలగతిచూలాలనై తిని || కావుమీవేళా || ౬౨

అనిన నారదు నకునీశ్వరుండిట్లనియె ||

కం-తోడి రాగము.

అనసూయ నుమీర నుయే | ఘనులయినను నోపరితక
శవళమేలా | ననుజూచుచునిటకాత్యాయని కైవడిసుఖము
బొందుమబజ పుత్రా ||

2౧

ఈశ్వరునితో నారదుండిట్లనియె ||

కం-ఘంటారాగము.

ఓయీశ్వర నేముసిద్దై | పాయకనిలుచున్నవత్రివణలి
టు నేనే | యాయున్నతంబు జేతను | నీపజ్జనుయెట్లయం
చునికశ్రీకంఠా ||

2౨

నారదునకునీశ్వరుండిట్లనియె ||

కం - ఆనందభైరవిరాగము.

నారీమణినీవైతివి | భూరికృపారస మెరుంగ పురు
క్షుడనేను | గారవమునమనమిద్దగ | మారూఢిగ సతిపశు
లుగనమరుదమింక ||

2౩

ఈశ్వరునితో నారదుండిట్లనియె ||

కందార్దము - రేగుప్తిరాగము.

వత్రివ్రతమంత్రము చేతను | నతులితముగ నేను నాడ
దానైతినిస | మృదముగనీకుంగాపుర | మతిశయముగనే
యుచుండు నావపునీశా | నీవెటుబల్కనపునామ హేశా
భువిలోనమనమిట్లుపురుషుమసతయైతే | అపుమానమగు
మాట నంకురుజనుల్లె || మానీశా ||

2౪

ఈశ్వరుండు నారదునితో డిట్లనియె ||

కందార్థము - రేగుప్తిరాగము.

నేమగవాడనుగానా | నామీదటనీవునాడదానవుగా
వా | ప్రేమతోమనమొకపైతే | భూమిలూవా రేమిబల్క
బోరూ | వారంతయిటులున్నారు | జగములూనొకరికొక
రు | అందారికిదేతీరూ | సారసనేత్రులకారూఢిగ నీదారి
దలసియన్నారు | నవ్వగాబోరు | జగములోనొకరు || ౧౫
నారదుండిశ్వరునితోసిట్లనియె ||

కందార్థము - రేగుప్తిరాగము.

దేవుడవనినువేడితే | నావలలూనుండుమనుటనదితగ
వగునా | నీవేళెనన్నుబ్రోవను | భావజరిపుకరుణరాదా
భక్తితోఫాలనేత్రీ | సక్తాజగములకెల్లయక్తాముగనీవు
నాకుమొక్తారకీమీరనాసక్తివేడినయక్తాముగాకృప
నిష్ఠాబూడవు | భక్తానిఫాలనేత్రీ || ౧౬

నారదునితోనీశ్వరుండిట్లనియె ||
శ్లోకము.

ఇశ్యక్తశ్శంభునాశక్తం | మత్వాత్వంస్వస్యగతుణే |
సశ్యలోకంతతోగాత్రీ | బ్రాహ్మణామవదస్తునీ || ౧౭
సంధి - గీతము.

అనుచునీరీతిగానెంచి నారదుండు | యీశ్వరుండు
నుననుబ్రోవలేడటంచు | పరగయోచించి శ్రీ గౌరీపతినివిడి
చి | బ్రహ్మకొరకయి సశ్యలోకంబుజేరె || ౧౮

కందము - తోడిరాగము.

అసశ్యలోకమునకమ | లాసనుగనియతడువ్యసనమం

దుచు జనియెం. భూసుర నాకనసూయిటు. జేసెను స్త్రీనై
తినేమి జెప్పుదు బ్రహ్మ || ౭౯

కందము-తోడి రాగము.

స్త్రీనై తినియిరూపము । బూనుకనే నెటుల గొ
ప్పబొందు దునటులం । గానేరమాన్పుమిదియని । యా
నారదమవునిబ్రహ్మకవుడిట్లనియె || ౮౦

దర్వు-కాంబోధి రాగము.

తండ్రియేమందు నాతను నిట్టలాయె వేండ్లమఘక
మకమునవెలదితనువాయె । చాలవేదనబొంద చూలా
క్కటాయె । లీలబ్రతుకుదనిననిదిమఃఖమాయె || తండ్రి ||

మోసబుచ్చగపోయి మోసపోతినిగా । దోసకారిక
యింత దొరకొనకున్నె । వాసుదేవుని కరుణ బాసిట్టు
లయితికె || తండ్రియే ||

అనసూయచే । జిక్కియలతితనువాయె । యనికం
బుస్త్రీలకాయ బలఘనమాయె । ఘనమాయె కానే
ముకడువు బలువాయె । వనజసంభవ నాయుబ్రతుకా
గదాయె || తండ్రియే || ౮౧

సంధి- కం- యమునాకల్యాణి రాగము.

అనియిట్టులనానారదుఁ । డనువుగకమలా సనునకు ।
నత్రిపియమొదవం । గసునాబ్రహ్మ యుబ్రియమున । ననువం
దగ నారదునకునపుడిట్లనియె || ౮౨

ద్విపద- శోకవరాళి.

స్థావరజంగమసంఘములనెల్ల . నేవేగబుట్టించినె

నసీయవారి - అనుభవమెల్లనువారినొదుటందూ - ధీరత
 తోచగలిఖియించగలను-నంతకుమించినయధికకార్యము
 లు- చింతించిననునాకుచేతనేకాదు - యింతటిమాట
 లునెనసినాతోడ - చెప్పిననేనేమిసేతునారదుడ - నా
 వ్వుగానీలాటివాతలన్నయును - నాకుజెప్పగవద్దనా
 విష్ణువునకుశ్రీకరంబుగనీవుచెప్పిననతడు - నీకార్యవైఖ
 నునెనసినక్షేప-గాకనన్యలచేతగాదుయివనులు - అ
 నుచునుశ్రీసైడిపాటిహరికిరుణ - నారదునకెటిగించె
 నాకమలజుండు॥

౮౩

* నారదుడువైకుంఠమునకుబోవుట-

సంధి- కం-తోడిరాగము.

అనిబ్రహ్మాయనారద | మునితోనటుబల్కనతం
 డుమోధముతోడ౯ | జనైవైకుంఠపురంబున | ననువుగ
 నేతెంచివచ్చెనారదుండవుడ౯॥

౮౪

వ॥ ఈవిధంబుగావచ్చిననారదుండు శ్రీహరినిజూ
 చియేమనుచున్నాడు |

దరువు, కాంభోదిరాగము, అటతాళము.

చూచెనారదమవుని వాచామ గోచరు వాచంయః
 మీవర్ధిత౯ | ఖేచర పతివాహు నీచదళిన బాహుమే
 చకఘనదేహ౯ | ఏమోహు౯॥ చూచె॥

వైకుంఠినగరిలా ప్రాకెంపు టటికెల శ్రీకరమగు
 చోట౯ | పాకారిమణిమయ ప్రాకారములను చాకచ
 క్యవువీట౯ - పూదోట౯॥ చూచె॥

మణికిరీటముచానిమహా నీయకౌస్తుభమణిదీప్తవత్స
లకణిత కాంచీ మణి జితఖగమణి రక్షిత దేవమ
ణి సురమణి || చూచె || ౮౫

సంధి- గీతం- ముఖారిరాగము.

చూచిచిన్నబోయి సురమౌనియటమ్రొక్కె | స్రు
క్కిస్రుక్కిసోలిసొక్కచుండ | వాసుదేవుడ బృభవు పు
త్రుగా నెంచి | మవునిచూచియనియెమురహారుండు || ౮౬

శ్రీహరినారదునితోటనియె ||

శ్లోకము.

నాకీర్త్యమంతర్వర్షిత్వంకథమాశీద్రణోత్సక | మా
భయంవెత్తతాం చిత్తే | సురసేవదతత్వదః ||

నారదుడుస్వామితోటనియె ||

దరువు. ఘంటారాగము-ఆదితాళము.

అనసూయనుచూచిచాలకనలబలికీకె | బహునిన
లబలికీకె || అనసూయను ||

పతిని సేవించకనుచు మఱిచెడంటిగా | వోనత
త్రుతాపగా || అనసూ ||

వేదమాగ మిదియెయంటి విగతమోహనా | వో
ఖగపతివాహనా || అనసూ ||

పతిసేవవెలదులకు నశుభ మంటిగా వోయి భవ
రసుఖద || అనసూయను ||

ఆతలోదరియు శ్రుంసవీతుజేసెగ | యారీతు జేసె
గా || అనసూయనుచూచియెను || ౮౮

సంధి- కందము - ముఖారిరాగము.

నారదుడిట్లుగ బలికిన | నారాయణుం డపుడుచూచి
నారదమునితో | ధీరతతగ నిట్లనుచును | సారస నేత్రుం
డునారదాఖ్యునికనియెన్ || ౮౯

గురువు- కళ్యాణిరాగము. అటతాళము.

వల్లభాన్నాను పోవలెన్ | కమామెట్లు రమ్మ
న్నానురావలెన్ ||యె||

సైకింపపోషింపపొలియింపనేయాను | యెట్లుజూ
చినకమామితరముక్కటిలేదు||యె||

కమామెతన్నెపుడేలుపూవకమామె తనతల
నాగిలు | కమామె గాక నిమలతత్వమవుహరి నెమ్మాదిమ
దిలోనిన్నిచూచేదాక||యె||

పాపాముపోగొట్టెవిధము | పుణ్యవదము గనుగొ
నేసాధనము | రూపు చూపొకటిగనె ప్రొద్దు గూచి
యు | నాపోష్యోతినితనపావలాగనుదాక||యె||

గురువున్నచోటుతానెరిగి | అస్తాక్షరియందు చా
లాగమెలగి | సరగునషడచక్రమరయశోధించి | శ్రీకర
పైడిపాటిశ్రీహరినిచూచేదాక||యెట్లుపొ|| ౯౦

సంధి- గీతం- తోడిరాగము

అపుడునారాయణుండెట్ల నినదాని | వినియునారదమ
వునిండ్రుడెలమిమీర- చాలవ్యసనంబునొందిమాధవునితో
డపలికెనామవునిపుంగవుండలరహరికి|| ౯౧

నారదుండువిష్ణువుంప్రాధీణంచుట.

దర్శ్య-ధన్యాసిగాగము- ఆదితాళము

యేమిశ్రీవైకుంఠపురనాథ- నేనెవరితోడెలుపుదునీ
చాధ॥యేమిశ్రీ॥

తావక దాసుడనై యుండినే యీవగనొందుట
తగదని ॥యేమిశ్రీ॥

భవభయ భంజనభద్రే శభవ ముఖవణిత పర
మేశా॥యేమిశ్రీవైకుంఠ॥

సదయప్రోవుహితసకలాని - మద కరిషాలక మధు
వై ॥యేమిశ్రీవైకుంఠపురనాథ॥

౯౨

సంధి॥వచనం

అనిన నారాయణుండు నారదుంబూచి - తన్నతిపా
తివ్రత్యంబు- వ్రకటసంబుసేయ మనంబున నిశ్చయించి
నారదునితోనిట్లనియె॥

౯౩

వచనము॥ ఓయినారదమహామునీ - ఏమయ్యాస్వామి

శ్లోకము ॥నూర్యశ్చలతివాయుశ్చ చలత్యగ్ని జ్వల
త్యహూపతివ్రతానకుపితాకుపితాచే శ్చదన్యధా॥ ౯౩

వచనం॥ఓనారదమహామునీ పతి వ్రతమహత్త్వం
బునసూర్యుడు సంచరింపుచున్నాడు- అగ్నివ్రజ్వలింపు
చున్నాడు - వాయువు విసరు చున్నాడు - అట్టిపతివ్రత
కోపించెనా - సర్వంబును వివరితస్థితిని బొందుగావున
నీవాయనసూయను - ప్రాథింపుము॥

౯౪

సంధి॥కందము॥తోడి॥

అనిహారిబలికిన నాముని వినిమది సంభ్రమము చా

లవివరింపుచు నా । యనసూయను గనుగొనియిట్లని ప్రా
ధికంపుచును మ్రొక్కెనతడన సూయన్ ॥ ౯౫

దర్శు-అట తాళం. కల్యాణి రాగము.

దయను బ్రోవవచ్చు మాయమ్మా దయను బ్రోవవ
చ్చు-దయను బ్రోవవచ్చు ధరణిలానీసాటి దైవామే పతి
యను క్షేర్యవతిలోకమున నైన చీలావతిసీసరబోల రెవ్వ ను
డయను బ్రో॥

మాలిన్యరహితనీమహిమ తెలియవచ్చే బాలామ
ణిసాబాలి మాన్యవమ్మ॥దయనను॥

సంధి. కందము. కళ్యాణి.

అనసూయను యీవిధమున । ఘనముగ నారదుడువే
డగానాతరుణీ । మణియతనిచూచియప్పుడు । ఘనమలర
గతానువేట్కుగానిట్టనియెన్ ॥ ౯౬

దర్శు-దరచారు రాగము. ఆది తాళము.

నారదమవుని నీవిటుబల్కు నడితిగాదాని- క్షీరత్వ
ముగనీకు తెలియజెప్పినగాని- దూరుమాటలనన్ను తేర
కేనంటివి॥నారదమవుని॥

పతివ్రతలేమయీఘామిలోన పణతులు తోడు -
అతివెలందరువక్క టైమాటలాడేరు సతతాము గను
కీతిన్ సల్పుకొరకంటివి॥నారదమ॥

ఆగాడమసుచు యీఘామిలో నతివేలేదనుచు । బా
గుగనీవిట్లుబలికీతివందు కై వేగామకోపించి యిట్లు జే
సితినిన్ను॥నారద॥

తరుణులలోనా అందరువక్కటసిచెప్పతగునా । నిరతా
ముగను కీర్తికానెనసిపైడి పాటిహారిదయతో పతివ్రతలు
కొందరుగలరు॥నారద॥

౯౮

సం- కం- తోడి రాగము.

అనసూయయిట్లునిఘ్టర । ముననారదమాని జూచి
మోదంబుననా । మునివనితయనవుడిట్లనివినయ విధేయ
ముగనతదువిననిష్టనియె॥

దరువు- సారాస్ట్ర రాగము- ఆదితాళము.

తగదమ్మనీవిట్టులననూ । ధరనునగడాయె నాబ్రతు
కువిననూ॥తగ॥

నీమర్మమెరుగకనునేను । యిట్టునీతోడమాట్లాడినా
ను॥ తగ॥

నాకమకమిటుజేసెనమ్మ । నీవునన్నిట్టుమాట్లాడ
కమ్మా॥ తగ॥

చాలవ్యసనముజెందినాను । నన్నచలపెట్టకమ్మమ్మి
క్కోను॥ తగ॥

పతివ్రతలులేరన్నమాట । యింతగలిజేసెనన్నయి
చ్చోట॥ తగ॥

బాధించతగదువో కొమ్మనన్నపలు మారుబ్రోవు
మాయమ్మ॥ తగ॥

మునివరులకెల్ల హెచ్చగను । కీర్తికామొనసియుండి
నవాడనేను॥ తగ॥

నాకీతిఁ పోగోట్టుకొంటి నీవునందరిలోనొకతనుకుంటి॥ తగద॥

గుణమెరుంగక హాస్యములను జేసి గురుతు యేర్పరుచుకున్నాను ॥ తగ॥

వరపైడిపాటిహారికరుణా । చప్పినిరవుగనిటు జేసెగాఱ్ఱి ॥ తగదమ్మ॥

అనసూయ నారదునితోసిట్లనియె.

ద్విపచ్ఛానము.

అనివినయంబుగానానారదుండు । అనసూయతోడ చక్కనగానుబల్క । నదివినియంతటయానారీమణియు కుదురుగానతని దిక్కును జూచి నిట్టు । అనియెనోమున చంద్రనామీదనీకు । ఘనమైనకోపమెందుకూ । నారాద మవునిఘనుడావయ్యండినందుకూ । అనుపూగనీవునన్ను హాస్యపుమాటలాడిననువొంద నింతకొచ్చెనన్నెమంటే మిగలదు॥ ఘనమైనకోపమెందుకూ॥ ౧౦౧॥

సంధి- కందము - ఎదుకులకాంభోధిరాగము.

యారీతిగ బహువిధముల । నారీమణి బల్కనంత నారదుడవుడా । కూరిమితనలో తానిటులేరీతిగ కర్ణమిపుమ విడుచునటంచుకొ॥

నారదుండనసూయతోసిట్లనియె.

దరువు- సౌరాష్ట్ర రాగము- అటతాళము.

నేనేమిసేయుదునాకర్ణమిటులాయెనానసూయ

కృపమానకనన్నునీమముగ్రబోవగదమ్మ అనసూయ॥ నే॥

ఆడురూపముతోడ నందారుచూడగ నానసూయ
నేనుపోడిమిగా నెట్లుభూమిలోతిరుగుదు॥ అనసూయ॥

మానులకెచ్చెనక్షానిగానేనుంటి అనసూయ । నీవయి
నాముదెలియక వాదించినాడనో అనసూయ॥ నేనే॥

యర్వినియెవలె నగర్వపడగ రాదు అనసూయ । నా
గర్వమేనన్నిట్లుగా జేసిపోయెను నానసూయ॥ నేనే॥

వరపైడిపాటిశ్రీహరికృపలేకను అనసూయ । యీధర
లోననేనాడదానై తినేతల్లి అనసూయ॥ నేనేమిసేయుదు
నాకర్తమిటులాయె॥ ౧౦౩

సంధి-గీతం-తోడిరాగము.

నారదుడుయిట్లువ్యాకులంబొందగాను వినియునన
సూయ చక్కనగనారదాఖ్యమునిచూచినదయగనట్లు
బలుకవినియుమునినాయకునకునానలిననేత్రి॥ ౧౦౪

అనసూయ నారదునితోన్గిట్లనియె.

గీతం - ధైరవిరాగము.

ఓయినారదసికుమంత్రోదకంబు ! పైనచల్లెదనవల
యీపణతిరూపు । మానిమునిరూపముననీవు మానుగాను ।
ధరణియందుననిలుతువు దార్థ్యమునను॥ ౧౦౫

సంధి-చంపకమాల- ముఖారిరాగము.

అనిముసిపైన మంత్రజలమప్పుడు యాయనసూయ
చల్లెన్గం । దన సతిరూపముకవిడచి గొబ్బననారదమవు
నియయ్యెనా । వనిలేకుగర్భమందునరువై సుతులద్భవమం

దిఘామిలో! వనరుగవారలెల్ల ప్రతివత్సర నాయకులైరి
యెన్నగాఁ || ౧౦౬

సంధి-గీతం-దర్బారురాగము.

భువినినంతటనారగమాని పురుష! రూపమును
బూని మానియు నేవుమీర పరగన నసూయ నటుగనిప
రమపురుషుడ మున నారదమునియిట్టులనుచుబలికె || ౧౦౭

దర్బారుబాఁరూరాగము-అటతాళము.

దయపుంచవమ్మ వో ఆనసూయ! గయపుంచ వని
మ్మా! నయపుంచుమికలోక శ్రయముల నిన్నునేనయము
గకొనియాడెదనుకీర్తిమీరగ || ౧౦౮

లోకములంచునీకైన హెచ్చైన దేకాంతలేదనినాకు
వో చెనుయింక || దయపుంచ ||

సతులకుతమతమ సుతులపైచుమతలు మితిలేకయుం
చినమేకకునాపయి ||

సరసిజనేత్రినేకరుణతోమునివర్షుడైన వైజిపాటిహ
రిని ధ్యానించెప || దయపుంచ || ౧౦౯

సంధి-కలదం-తోడిరాగము.

నారదుడాయనసూయచు | యారీతిగపొగడి పొగ
డినేతెంచి మహా ధీరతతో నామపునియు | చేరెనువై
కుంతమునకు శ్రీహారికరుణక || ౧౧౦

నారదుడువైకుంతమునకుపోవుట ||

దర్బునాదనామక్రియరాగము-రూపక తాళము.

నారదుడేగెనయ్యవైకుంతమునకు- నారదుడేగెన
య్యా || మారజనకవధువైకికృపాకర నారాయణనారా

యణయనుచుఁ || నారదుడే గెనయ్యవై కుంత మునకు ||

తుంబురుడును వేగ బంగారంఘతంబురబూనిరాగ,
కంబుకంతక మలాపతహరిహరిశంభు ముఖామరసన్నత
యనుచుఁ || నారదుడే ||

వీణెనుమీటుచును పాపాత్ములం దేహాని యుచా
టుచును- గోణిరూపధగకొమలదేహబాణాసురగర్వా
పహాయనుచుఁ || నారదు || ౨౦౦

సంధి|| గీతం || తోడి రాగము

యిటులకలహాప్రియుండ గుజటిలమాళి కటిలమా
నసదుషణదకుముద హేళి చటుల నవర క్షుచిత సంస్థా
నపాళి, స్ఫుటతరంబై వైకుంఠపుగము గాంచె || ౨౦౧

కాంచిఅంతఃపుగంబున కేగి చెంగట ||

శ్లో|| శయానానా గేంద్రంశయవిధృతచక్రాబ్జము
లం దయాపారావారందరహాసితసంతుష్టకమలం |
పయోదశ్యామాంగంపరిఫలితయోగీ సుకృతం ద
యారూపంమెహృదయమమలంకురుహదే ||

సంధి|| గీతం || తోడి రాగము ||

పృథ్విసౌంపుగపాదముల్ బిసుకుచుండ | నీళచామర
ములువీవనీటుగుల్క- | యిందిరాదేవిమకువులందిచ్చుచుం
డ | శేషుకై పవళించునదోషుగాంచె || ౨౦౩

సంధి|| గీతము || శోడి రాగము ||

కాంచివులకెంచిమించివిరంచిసుతుడు | పంచమశ్రుతి
జేసివిపంచిబూని | తాంఝణాంఝణాంఝణతయనుచు |
హరివినంగనువా యిందేహారితతనుడూ || ౨౦౪

నారదుండువిష్ణు దేవునిం బ్రాధికంచట॥

దర్శ్య-రేగ్-స్తిరాగము- ఆదితాళము.

నారాయణాచ్యుత నా గేంద్రశయనా నారాయణా
శ్రీమన్నారాయణా॥

ధీరాసద్భక్తమందారాపుణ్యానుకూలా-పారాదను
జవరిహారాకమలాధర॥ నారాయ॥

వారిజనే శ్రువుణ్యా ధారా-సుందరాకారా- శ్రీర
మానా ధకంసారీక్షీరాబ్ధివాస॥ నారాయ॥

సుందారకారగోపందాసజనపాల-మందారధార
సూచరిహారలంకార॥ నారాయణా॥

సారాసనేశ్రుతిఫలసూదా శ్రీశంఖచక్ర-ధారాశ్రీపై
దేవ-టిహారీనన్నాదరించు॥ నారాయణా॥ ౨౦౫

శ్రీహరినారదునితోట్ల నియ॥

దర్శ్య- నాదనావక్రియ-అట తాళము.

వచ్చిననారదుజూచి-తానెచ్చరించిహరియింపుగబ
లికెక॥వచ్చిననారదునిజూచి॥

రావోయిబ్రహ్మ కుమారాయీ బాబుజనయశ్రీ
దతి॥వచ్చిననారదుజూచి॥

పణిభక్తికోస్తు మేటియేనతులులేరు గదసాదూక్క
చోటా॥వచ్చిననారదుజూచి॥

భూమిదేవికినీళకునురోప మేమాత్రమునేడుకలుగ
దెన్నుదును-రావోయిబ్రహ్మకుమారా॥ ౨౦౬

సంధి-కందము-తోడి రాగము.

ఇందిరను నిట్లు శ్రీహరి పొందు గనుతి యించి మానివుం
గవునకుని, టండము గడలవుచుండెను, సుందర కరమైన
సతిని చూచుచు వేడ్క-౯ || ౨౦౭

నారదుడు శ్రీహరితో నిట్లు యె||

శ్లో || తత్రా గతశ్చ లభురుమాసమేతో, వాణీ సమే
తశ్చ తురాననోపి | ద్వావ్యభూతా ముచి
తాననిస్తా | శ్రుత్వా హారేం వ్యక్యమువాచ
శంకసం || ౨౦౮

దర్శు- బిలహారి రాగము - అటతాళము.

వినవో యి ఋషి కులనాథ | యీ ఘన దేహుమాటా
లుకపటాములేడు | వినవో ||

వసుధా దేవికి వాణికి సీతకు - వసుధాలో సాత్మై నవని
తలేదనవచ్చు | వినవో ||

క్రీభులనసంచారశుభద మమ్ములచూచి విధులని బెద
రకవెలదినున్న జెపుచు | వినవో యి || ౨౦౯

అసిగ పార్వతీ పతకి నారమండిట్ల నియె |

దర్శు-సావేరి రాగము. ఆది తాళము.

మనవీవీను సామి - వోష హాదేవా, నవివీను సామి. అ
యినా నే జెప్పగదయ యుంచి వినవయ్య | నయగుణాధి
కాయైన నాతియొక్క తగలదు || మన ||

తథ్యంబుమీమాట తలిరుబాణాలలోన సత్యాత్మలలో
నావెరె సాటిలేనివారలె || మనవి ||

పాటించినురాలయినా పణిగిమీరాలేరు - మాటా

లువెవ్యేలమరియుమీకై నాతగమె॥మనవి॥

మధ్యమాజగాఁలోపహనీయగుణాశా లిబుద్ధి వీ
రికంపెనాపూబోణి హెచ్చా నవచ్చు॥చి నవి॥

పేరుఅనసూయా అత్రోవీరునా త్రభాగ్య సారావతీ
శ్రతసార్వస్వమండేగలదు॥మనవిసువిచా॥ ౨౧౦

సంధి-కందము- ఘంటారాగము.

అనిననునారదుపలుకులు॥విసి సహియింపకనుపార్వతి
యునామానికె॥ గనుగొనియతనికమరియిట్ల నియెకహ
రిహారులునజుడునందరువినగాకె॥ ౨౧౧

దర్శ్యకాంబోధిరాగము-అటతాళము.

యేమోయినారదయింతాకువడిగట్టియింతవోరువ
రాదా-పంతమేలనొకభామానుమాచెంతపదరుచుపొగ
డెదవూ॥ యేమోయినారద॥

భామాలలోనతీభవ్యాక్షు రాతైనభారతినెంచగరా
దాయిట్లవేమారువదరకవిశ్వంభరనైనవెలది నెన్నగ
రాదా॥యేమోయినారద॥

ఆదిలక్ష్మీనైనయతివెలకెచ్చానివాదించగరాదా
నీభేదబుద్ధివిడనాడవెన్నటినిబిరుదుయేమొకాని॥ యే॥

సంధి-గీతము-తోడిరాగము.

పార్వతియునారదునకునిభక్తయముగాను॥యిట్లు
వాదించిపలికినయింతిమోము॥ నారదుండునుమరలపా
ర్వతినిచూచి॥చాలకోపంబునొందియిట్లనియెనపుడు॥

నారదుడుపార్వతితోనిట్లనియె॥

దర్శ్య-అనంద బైరవి రాగము-ఆదితాళము,

యిందు కేనేనూరకుంటినమ్మలారా- యిందు మవులీయింత జేసెనమ్మలారా! యిందు॥

యన్నమాటన్నందుకునుచితమేనా-నన్నమన్నించ కవిడనాడుట-మంచిదేనా॥ యిందు॥

మీకంటెవెయ్యింతలధికముగానమించినేవాక్రుచ్చితకాంతినింకవహించరమ్మా॥ యిందు ౨౧౪

సంధి-ద్విపద-మహారాగము

అనుచును నారదుమునంబువుడు బల్లినను- దినివారతియు పార్వతియాచిలక్షి- యివలసిగ్గునతలయెత్తకవచ్చి భువి లోనమనకీతకబోమనటంచు-చాలగాయోచనల్ సల్పిమ దిలోన- వాలాయముగనటువారలునుండి-వరుగునతమని వాసంబులకపుడు-వరుగునపోయి చేరిరివారలెల్ల- అంత టకొంతకాలంబునుజరిగె-నంతటభారతిపాల్వ తిలక్షి ముగ్గురుతమతమఘరుమలతలక- ప్పిమ్మరియుయిట్లుచె చెప్పినపుడు | నారదమునితోడనయముగా గూడి | సారెకుఅత్రిమహామునిభార్య | యన్నచోటికి మీరలేగిఅన

సూయ|యన్నతమనుగుణములూహించిదాని | నతులి తంబునిగనిటకురమ్మ నిబనువ | పంపినవారలుననసూయ కడకు | యింపుతోవచ్చుట నెలమితోవారు|ననువందగా పైడిపాటిశ్రీహరినిఘనముగాదలచుచుకదలిరప్పుడును॥

బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులుబ్రాహ్మణవేషముదాల్చుట- దర్శ్య-ముఖారి రాగము-ఆదితాళము

విప్రావేషాముదాల్చిరవుడు | హరిహారాకమలజా

లు-విప్రా వేషము దాల్చి రవుడూ | విఫ్రలుగ నువారప్ప
దువేషము తప్పక దాల్చి పెంపొప్పగ వచ్చిరి || విప్రా ||

స్నానా సంధ్యాది క్రతువులెల్లా | దీప్తి యహరి ధ్యా
నావతు లూగవదిరంబిల్ల | మానకమరియేకో నారాయ
ణాదీన బంధు యని ధ్యానము సేయుచు || విప్రా ||

భూతి నొడుటాను ధరియించి ఫులిచక్రామును సంక్రీ
తిమెరయాగ పైననుంచి | ఖ్యాతిగ హరహరశివశంభో
యని భూతలమున శివుడేతను వెన్నెను || విప్రా ||

నిత్యా కృత్యము దీర్చుకోని | నన్ను దలచు భక్తుల నత్యం
తముగ బ్రాతునని | సత్యము దాప్పక సద్గురు దలచు
చు | భృత్యుని కే వడి భూమిని నప్పుడు || విప్రా ||

గిరికానములు నాటుకొని | ఆకలి గొన్న కరణి నో
చ్చియు వేట్కబూని | పరువడిగ నుశ్రీ సైడి సాటిహారి | నర
యగ దలచును నాముసికను గొన || విప్రా వేషము దా
ల్చి రవుడు ||

౧౧౬

సంధి-గీతం- ముఖారిరాగము.

ఇటులకమలజ హరిహారులే గుడెంచి | అత్రిమహ
మునినిల్చిన యాశ్రమంబు | చేరియావ ఘనలేగున్న వే
ళయందు | పరగననసూయ తొడ నిట్లనిరి యవుడు || ౨౧౭

ఓ అనసూయా యేమయ్యా బ్రాహ్మణోత్తములారా

చంపకము- బిలహారిరాగము.

ఓయనసూయ యిచ్చటికి వచ్చితి మక్కర మేము బ్రా
హ్మణం | పాయక మాకు ఆకలయి పల్ల చురు మాకు ను అన్న
మిచ్చి నక | ధీయుత వై నకీ రియె సగించియు మోక్షమము

నీకొసంగునా||శ్రీయతుడయినలక్ష్మీపతిచెన్నవహించె
దమేముమానినీ|| ౨౧౮

సంధి. కం|| బిలహారిరాగము.

అనియాముగ్గురుబలికిన | వినియనసూయవుడువే
ట్కవెదచల్లంగఁ | మనమునవారలగనిబహు | వినయం
బుగనిట్టులనుచువిన్నపమొసఁగె || ౨౧౯

అనసూయబ్రాహ్మణులతోఁగట్టియె.

గీత - బిలహారిరాగము.

మీరుముగ్గురుయెఠేఁచిమీరలన్నమడిగినారచి సం
తోషచుయ్యెనైతే | నాకుయజమానుడియింటలేకయున్న
సమయమందునవస్త్రీరోయవనిసురులు || ౨౨౦

ఓబ్రాహ్మణులారా-యేమివచ్చుఅనసూయ

చం|| బిలహారిరాగము.

నావతివచ్చునంతకును నందరునిచ్చట నుంటిరె న
నే | నావతిదేవతార్చనలునాతనినిస్వజపానకూలము
ల్ | యేవువహించదీర్చినను నిష్టతో నందరునొక్క
పంక్తిగా | శ్రీవరమాత్మసత్కరుణ చేఘటియించగవ
చ్చునిల్వడి || ౨౨౧

సంధి- కం - బిలహారిరాగము.

ఆముగ్గురికీరితిని | నామునిసతిబల్కవారలప్పుడుచా
లా | ధీమతితోదుత నాసతి | నేమరకను గాంచివార
లిట్టనిరెలమి || ౨౨౨

బ్రాహ్మణులకు అనసూయకు సంవాదము.

దరువు- కల్యాణి రాగము- అట తాళము.

క్షుదదీర్పవమ్మ మాయమ్మా | మా వెదదీర్పవమ్మ మాయమ్మా ||

స్వాములార పతిరాని క్షణము కరుణాయునామీద బూసుడి || ఆకొన్నవారితోవాదాకొమ్మ లేకుంటే పొమ్మనరాదా || పరమాన్నమున్నది రండి భూసురులార ఆరగించండి | చెలాములేక మాకిమ్మా || మాశీలముయిది యెయోకొమ్మా || క్షుదదీర్పవమ్మా || ౨౨౩

సంధి || వచనము-

అనిపలికి బ్రాహ్మణ వేషంబులు దాల్చిన

హరిహరకమలజువలుకులకు | శ్లోడపడి యాయన సూయపతిపాద యుగళంబులందలంచి పరీక్షాధకమే తెంచినవిశ్వరూపులనియెరింగి | తనపాతిప్రత్యభంగంబుగాక నేపీరలలబధకాములంజేసెదనని | దేవతాగృహంబున కేగి శపథంబుజేసె నెట్టిదనినా || ౨౨౪

దరువు- నాదనామక్రియ రాగము- అట తాళము.

యెనుపతిప్రతనేని యీభాను సమానులు బాలురయ్యేరు || యెనుపతిప్రతనేని ||

పరులసీతము కోరితేని యీపరమపురుషులు పశి బాలులయ్యేరు || యె ||

యింద్రాదులారగినండి-యిందు సందేహమైతేనాస డేబాంకనండి || యెనుపతిప్రతనేని || ౨౨౫

గీతం- తోడిరాగము.

యెనువట్టగ్ధర ముల్ వెరిగి తేనిస్వప్నమంజై నయి
తరుని జేర నేని సర్వసమబుద్ధి నాయందు గలుగు నేని విరు
చనుద్రావుబాలురై వెలయవలయ || ౨౨౬

సంధి- వచనము.

అనితనమనంబున నూహించి యాయనసూయ యను
పతివ్రతాశిరోమణికలశంబు తో నడకంబు చేకొనినాము
వ్యరిమీదం జనిననామువ్వరుమాస త్రయబాల్లరైనవ్వె
లదిమిన్నకనిర్వసనడైనా శిశువుల నైమ్మిడుకొని పాలి
చ్చి పాయసాన్నంబు బెట్టి దృఢత బద్ధదోలికా త్రయం
బులనునిచి । వారివ్రభావాను గుణంబుగాజోకొట్టుచు
నిటునియె || ౨౨౭

అనసూయజోలపాడుట.

దరువు. ఆనందభైరవి రాగము.

జోజో శ్రీనాథ । కైలాసనాథ । జోజో పన్నగధరా
జోజో చక్రహస్త । భవస్మృష్టికర్త । జోజో సూలహస్త || జో
జోజో కంబు కంఠ । హంసాధిరూఢ । జోజో నీల
కంఠ || జో ||

జోజో చర్మచేలపరిపాండు వేలజోజో చర్మచెలా ||
జోజో శ్రీనాథ || ౨౨౮

సంధి- కం - భై - విరాదము.

యారీతిలాలిబాడుచు । నారీమణిచాలకులనునటని

ద్రింపంగారనణిపతియనస్పృశు । వారకప్రౌద్ధయ్యైనిం
టికొచ్చునటఁ॥౪౯॥ ౨౨౯

వ॥ అనికలంచివారలనిమరింపంజేసియప్పతిభీతురా
లయినపక్షిరతాశిరోఽణి । గృహకార్యాసక్తమైయు
న్నమొడ । నష్టనసిసంధ్యాకులు నెరవేర్చిగృహంబున
కువచ్చి । నిమగ్నంచుచాలునంగని దివ్యజ్ఞానదృష్టిచేదెలి
సి భార్యాపణితోసంపాదిసిల్లుచునుండెనక్కడా॥ ౨౩౦

సంధి కం॥ తోడిరాగము.

హరిహర కనుబులుకుగల । పరుగులుపశుపతులు
యెంకునాగిగటంచు॥ పుకములుగిరులునువెదకిం । చిరు
వున నటుగానలక సడిముడిపడుచు॥ ౨౩౧

సంధి- కం ॥ కల్యాణి రాగము.

వారలుపతులనుగానక । ధీగతచెడియన్నయడలది
వ్యజ్ఞానాధారుడగుచువుని వరుడా । నారదుడేతెంచెన
టకునతిత్వముగా॥ ౨౩౨

నారదుడునైకుంఠమునకుపోవుట.

దరువు - పంతువరాళి రాగము - ఆదితాళము

నారదమవునీండుడొచ్చెను । వైకుంఠమునకునార
దమవునీండుడొచ్చెను॥

నారదామనీండుడొచ్చెపారావారమైన భక్తిమీ
రగతంబూరబూనిసారెకు నామముసేయును॥ నార
భక్తజనిములెల్లాచాలా । సక్తిగాగొలిచినవారి

యక్తామూగ బ్రోచెహరిని భక్తిగా ధ్యానించు కొను
చు | నార ||

కొరికెలా సగూచునకలధారుణేజనములబ్రోచె | నీ
రుడైనపైడిపాటిహరిని ధ్యానించుకొనుచు | నారదా
మునీంద్రు || ౨౩౨

సంధి-గీతం-పంతువరాళి రాగము.

నారదుండునువైకుంఠనగరిశేరి | శ్రీకమానాథుగా
నకసింధుభాత్రీ | జేరియెరిసి యునెరుగనట్లై | స్వామివా
రెందునుండునొకవారణశేప్పవలయ || ౨౩౪

అనినశ్రీమహాలక్ష్మీ నారదుఃతోయిట్లనియె.

గీతం-పంతువరాళి రాగము.

మూడులోకంబులెల్లను మొనసితిరిసి | అఖిలకారణమె
రిగినమవునివర్యమాపురుషులెచ్చోటను న్నాకొమీరలిపు
దు | దెవియమవునింద్రదెల్పుము తేటపడగ || ౨౩౫

సంధి-కం || తోడి రాగము.

భారతిపార్వతిలక్ష్మీయను | నారదమననీంద్రునడుగ
నతడతివేట్కుల్ | మీరగవారలగనితా | నారూఢిగన్బుల
నియెనారదుడపుడు || ౨౩౬

గీ || తోడి రాగము.

వ || మీముగ్గురిపురుషులుయీ | భూమినిమరియత్రిమ

వునివుంగవుడుండే | నామహీనినతనిగృహంబున | యీ
ముగ్గురుబాలురగుచును న్నారమ్మా || ౨౩౭

అననశ్రీమహాలక్ష్మీయిట్లనియె

గీతం- తోడిరాగము.

వారుముగ్గురు నత్రినుహమునీంక్రునింటచేరినకార
ణమేమిదాని | మాకునెరుగంరజెప్పువనీమముగను | మ
హీనికేట్కుగనారనమఘనివర్యా || ౨౩౮

అనినశ్రీమహాలక్ష్మీనాకిరదుండీట్లనియె ||

దరువు- బిలహారీరాగము - అది తాళము.

వినుమాభూలోకమందు | వింతాయొక్కటిగలదు
వనజాయ భూరికృపావనదీనతబృందనిధివినుమా ||

ముగ్గురువ్రాహ్మణులుఅత్రిమగువనువంచించపోయి అ
గచాట్లుబడిరటవారగడుయేమందునమ్మ || వినుమా ||

నారీమణియెసనలినాక్షినివలువలేక శ్రీరమణిరో |
అన్నమిమ్మనిసారెసారెకువేడినారట || విను ||

వలువాయులేకనేవారలకు పాలిచ్చియుకలికిమును
పటివలెగృహకార్యాసక్తయయియున్నాది || విను ||

ధర్మా ముచెడకుండానిర్మా లమతినయాధర్మ జ్ఞ
యామవునుల తడయకబాలురుగజేసెన్ || వినుమా || ౨౩౯

సంధి- కం - తోడిరాగము.

పతిహితము తలపోసి వద్దనూస్త | శైలభూవా

ణులను గూడి సదన మెడలి | అత్రియా శ్రమ భూములయం
 దు వెదకి | కానకుండిన వెతతన్న గడలు కొనగ || ౨౪౦ ||
 శ్రీమహాలక్ష్మీ యిట్లనియె.

దరువు - ఆనంద బై రవిరాగము. ఆదితాళము.

నాతప్పనన్నింత జేసెనమ్మలార | నావాతప్పనవె
 దకావలసెవనితలారా | మంధారధరుడు నేడెందుబో
 యేముచికుందముక్తిదాయి నేడెందుబోయె || నాతప్ప||
 నారదుమాటాలు నేనునమ్మలేక హరిని యూరకపో
 గ్కుంటి నెమ్మదినుండలేక || నాతప్ప||

శంఖచక్రధారి నేడెందుబోయె సర్వసఖుడైనసా
 మెందుబోయె || నాతప్పనన్నింత జేసె || ౨౪౧

సంధి- కం- బిలహారిరాగము.

ఘనసుగుణుడైననారద | మునిబలికెనమాటలకును
 మొనసియుశిరితా | ననువుగనిట్లనగనునంతను పార్వతియి
 ట్టులనుచుతడబడబలికె || ౨౪౨

దరువు- తోడిరాగము. ఆదితాళము.

మోసముచ్చెగదవె | నాబుద్ధికి మోసముచ్చెగదవె |
 మోసపోయి కైలాస వాసుమానీశుభార్యగుణమెరిగి ర
 మ్మంటిని || మోస ||

పురహారుశంకరుకరిచర్తాంబరు | ఘనునిచాసియె
 టులవహింశును || మోస ||

ప్రాణనాథుబహుపద్మాపతిసఖు నేనుబాసితనువె
ట్లు వహింతును॥మోసము॥ ౨౪౩

సంధి-కందము-శై రవిరాగము.

అనియిటుపార్వతిబలినవినితనవతినెంచికారదయు
వేగమునకదనముగమందఱుగనుగొనదనసుతు వీక్షిం
చియుట్లు తనరగబలికె॥ ౨౪౪

దర్శు-నన్యాసిగాగము-అటతాళము,

ఏనేమిసేతునమ్మానిభుని బాసియేనేట్లు బ్రతుకు
దమ్మ- కానిహాకివిభునికసరి పొచ్చుంటిని-భామామచ్చి
నుమదికానియితేక॥ ఏనేమిసేతు॥

కానారోనానాథునిసప్త్వి నాథుబాసి- మానినిత
మిక్షణమై సనిలువలేన॥ ఏనేమిసేతున॥ ౨౪౫

సంధి- వచనము.

అని వెదకుచుండ నమ్మునిశిష్యులు-సమిదాహారణా
గ్ధం బవ్వనంబునంజరించుచుండి యవ్వనితామణుల కె
రింగించినా॥ ౨౪౬

సంధి-గీతము-తోడిరాగము,

కౌనులసియాడక బరికల్కలసివీడ। మోములునువా
డచనుకట్లమణులువీడ । మేనుల్లగాడ హారముల్మిగుల
నాడ । చానలేగిరి మునినాథు సదసమునకు। ౨౪౭

సంధి-వచనము.

చనియయ్యనసూయాప్రభావంబున బాలస్వరూపు
లైతమ్మమరచియున్న వారలంగని నారధు మాటలు స

శ్యంబులని యెంచి యము. ని. వి. సమీపంబునకుం జని
యిట్లనిర్ణయించె|| ౨౪౯

దరువు - కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

పతిభిక్షుమిమ్మనసూయా-మేము వెదికివెదికి చాలాయ
అశలవితలకుతలసుతలాదులయంపితివారొనీ సాటిసుత
నులేరులేదు|| పతి||

కంటిమమ్మనీమహిమనీవంటి యిల్లలులేదమ్మ- తం
టలమవునియు కంతనై సలేకకంటగించియివెంటవచ్చి
తిమమ్మ|| పతిభిక్షు||

హెచ్చుపతివ్రతపమ్మయిదియిచ్చకములు కావమ్మ
మచ్చికతోబాబుచ్చలా కరుణించి అచ్చగమా పశుల
నిచ్చిపంపవమ్మ|| పతిభి|| ౨౫౦

సంధి- వచనము.

అని వేడగా నయ్యపాంసులాశిరోషణి మీవాగలవే
ర్యేరంజూపింప వలయుననినచూపెదమనినొక్క బోలికె
నన్నునక్కచులానాథామల నేర్ప చలేకయొంచొరుమొగం
బులవలాకంపుచున్నంత పార్వతీదేవియిట్లనిస్తుతియించె||

దరువు- నాదనామక్రియరాగము-ఆదితాళము.

ప్రాణనాథలేకైలాసనాథ. ప్రాణనాథలే - పుర
హారశంకరరీచమాణంబర- కపాలధారి - శరదిండు
వ్రధ- హరిసఖసురసఖ హతషడ్వగణ|| ప్రాణ||

భూరికోపాలే - భువనాతిరూప మేరుచూపాలే |
పకిలాహితఫణిపతికరుణాకర - భూరికృపాకర భూత
పతేహార-మారవైరిసుకుమారజనక - ధరణీధరనన్నె

డనిల్పుటకునా || ప్రాణ||

నీలకంఠ-లేనినుజూడలేకనిమిష మోర్వలేను రా- కా
లకాలశివకంజా లేకుణ-ఫాలనేత్రహార పాకవై రినుత
శూలధరావర శుభగచరితనను- పాలించుమీపాలించు
మిశంకర || ప్రాణనాథలే || ౨౫౦

సంధి- కందపద్యము.

ఈరీతిగబార్వతిపతి- నారూఢిగవేడగానునవ్వలసి
రితా | నీరీతిగతనపతినతి | గారవముగనిట్లువేడె గౌర
వమొదవక || ౨౫౧

దనువు- ఆనందభైరవి-ఆదితాళము.

ఏమీగతిఘామీపతిహేమాంబర కామాధానూన
నుప్రేమానిడిదామోదరబ్రోవు||ఏమీ||

ఏలాచలమేలావనమాలా మీకరుణి లోలాతగవేల
ననుపాలించుమీలోలా||ఏమీ||

ఏరాదయచేయరాననువారాశ్రీగంభీర - శూరా
నగర్భరాననుక్రూరారిసంహారా||ఏమీ|| ౨౫౨

సంధి- గీతపద్యము.

వాణివిధిజూచివేడినవలుకకున్న | శిగ్గువాటించి మ
దిలోనబెగ్గడిలుచు | నాసతిత్రయమరుదుగ నంబరమున |
బోవుచుండెడినారదమునినిగనిరీ || ౨౫౩

కనివృత్తాంతబుజెప్పిననారదుండిట్లనియె ||

గీ || వేదవేత్తయైనవిభుడు విజానియయిన | సర్వస
ముడయినహేతుడైన సాధువైన | ఆత్మబుద్ధినున్నయత
డపోయధికుండు | వెలదిమాటవిన్నవెతలురాడె || ౨౫౪

లక్ష్మీ పార్వతీన రస్వతులతో నారదుండీట్లనియె॥

దరువు. ఆనందభైరవిరాగము - ఆదితాళము.

ఎక్కడాచిక్కానివారలు చిక్కనారా - యీచ
క్కానిసాములు యిందుదక్కనారా॥ఎక్క॥

వేదాంతగోచరులు యిందువెలసినారా । భేదర
హీతులయినసాములుబిడ్డలయినారా॥ఎక్క॥

మునిహృదయంబులనిలువని వారలు మొలచినారా-
ఘనులైన నలోకాధినాథులుకలిగినారా- యీపెకుకలిగి
నారా॥ఎక్కడచి॥

౨౫౫

సంధి-వచనము.

అనుచువారలందనవెంబడి బలుచుకొనియయ్యవ్వ
నువేడిన నావధూమణి నారదుని జూచి మీవారల వే
ర్వేరంజూపింపుమనినజూపెదనని దివ్యగాన దృష్టికగో
చరంబై యున్న తత్పాతివ్రత్య ప్రభావంబని యెంచి
యిట్లనియె॥

౨౫౬

గీ॥ మంద్రమధ్యమ తారాదిమహితులగుట | శ్రీసా
వణగభణమసేశులెపుడు | యూహతం దానివలెను
వారొందువిధము | దెలసి శ్రుతిగూచి పాడుచు దెలి
పెనవుడూ॥

౨౫౭

అంత నారదునిజూచియనసూయిట్లనియె॥

దరువు. నాదనామక్రియరాగము. ఆదితాళము.

ఎంతవాడవయ్యా. మవునీశనీపుయెంతవాడవయ్యా

యింతవాడవైయింతమీదబల్ వంతంబుననీవింతవాడవై
యింతకొచ్చితివి॥ యెంతవాడ॥

నీవారిసీకిచ్చినాను-యీభావాజ జనకాదులనూ॥

వ॥ అనిభునశ్శనధసంజాత పూణాదేహులై నవా
రింజూచివతిసమేతమై అనసూయయిట్లనియె॥ ౫౬౦

దనుభు-నాదనావక్రేయరాగము-ఆచితాశము.

యెంతవారలయ్యదేవేశులార- యెంతవారలయ్య-
యింతవారలయియింతమీదబల్ వంతంబున మీరింతవార
లేయింతకొచ్చితిరి॥ యెంత॥

పరిపాలించుట పగతురగెల్చుట పరమచంచలుల ప
ణతులగలచుట॥ యెం॥

బుద్ధిజెప్పి దుర్బుద్ధిమాన్వి పరివృద్ధి జేయుగణ వృ
ద్ధులారామీరెంతవార॥ ౫౬౧

సంధివచనము.

అనినవారలునగుచు నో యవ్వాయితప్పనై రింప
దగుమీకెద్దియిష్టంబనిన నాసతిపతియనుమతివడసి రతి
పతితాతాదులను ఆత్మసంభూతులు కావలెననిన నావ
రంబిచ్చికొన్ని అంగరాగంబులిచ్చిచెంతనున్న కాంతల
ను గూడిస్వస్థానంబులకుం జనిరంత॥ ౫౬౨

సంధి - కందము - తోడిరాగము.

హరియటుదత్తాత్రేయుడు । హరుడునుదూర్వా
సుడగుచు| అజుడిండుడుగాకరుణించిపుట్టిరాపెకు । ప
రులురుతరభక్తకోటిపాతకహరులై॥

ద్వీప ద -

అనియిట్లు శ్రీపైడిపాటిహరిపేర - నిదివారణాసి కు
 లీనుడై వెలయు - రసికుడౌవరసుబ్బరాయకవీంద్రు - డె
 దమెచ్చివిబుధులు నెలమి బెంపొందరచియించె దీనినిరసికు
 లౌజనము లతీశయంబగు శ్రీతినినాదరముతోడ - విదితంబు
 గాఢువిన్వీనిన వ్రాసినను - పరమసుఖంబులు బడసి యీ
 ఘనినిపరమ పదంబును పడయుదురవల||

౨౬౩

అనసూయా నాటకము.

శ్రీకృష్ణార్జునము.

14559